

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

31 Ocak 2013 *Perşembe*

DIŞIŞLERİ KOMİSYONU
GÖRÜŐME TUTANAKLARI

31 Ocak 2013 Perşembe

----0----

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/669)	1:6
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/653)	6:7
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/655)	7:8
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/692)	8:10
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 13 Aralık 1993 Tarihli, Türkiye Cumhuriyeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Antalya İlinin Kemer İlçesindeki Taşınmazın Kazakistan Cumhuriyetine Kullandırılmasına İlişkin Protokole Değişikliklerin ve Eklèmelerin Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/688)	10:19

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:20
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	1:6
Büyükelçi Birnur FERTEKLİGİL (Dışışleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	1:2
Doç. Dr. Uğur ÜNAL (Devlet Arşivleri Genel Müdürü)	2, 2:3, 4:5
Şaban DİŞLİ (Sakarya)	2
Sinan OĞAN (İğdır)	3, 4
Osman Oktay EKŞİ (İstanbul)	3:4:5
Emrullah İŞLER (Ankara)	5

Madde 1, 2, 3	5
Önerge	5:6
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	6:7
Büyükelçi Birnur FERTEKLİGİL (Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	6
Doç. Dr. Uğur ÜNAL (Devlet Arşivleri Genel Müdürü)	6
Madde 1, 2, 3	6
Önerge	6:7
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı	7:8
Büyükelçi Birnur FERTEKLİGİL (Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	7
Ö. Faruk KOÇAK (Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	7
Aytuğ ATICI (Mersin)	7:8
Madde 1, 2, 3	8
Önerge	8
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat M uhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	8:10
Büyükelçi Birnur FERTEKLİGİL (Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	8:9
Osman Oktay EKŞİ (İstanbul)	9
Madde 1, 2, 3	9
Önerge	9:10
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 13 Aralık 1993 Tarihli, Türkiye Cumhuriyeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Antalya İlinin Kemer İlçesindeki Taşınmazın Kazakistan Cumhuriyetine Kullandırılmasına İlişkin Protokole Değişikliklerin ve Eklemelerin Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı	10:19
Büyükelçi Birnur FERTEKLİGİL (Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	10, 13:15, 18:19
Tunca TOSKAY (Antalya)	10:11, 12:13, 17, 18, 19
Aytuğ ATICI (Mersin)	11, 14, 15, 17:18, 19
Osman Oktay EKŞİ (İstanbul)	12, 13, 14, 16:17, 18:19
Emrullah İŞLER (Ankara)	13, 14, 15
Hasan KARAL (Rize)	16
Rıfat SAİT (İzmir)	16
Madde 1, 2, 3	19
Önerge	19

Açılma Saati: 11.35
Kapanma Saati: 13.15

31 Ocak 2013 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.35

BAŞKAN: Volkan BOZKIR (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Muhammed ÇETİN (İstanbul)

SÖZCÜ: Osman Aşkın BAK (İstanbul)

KÂTİP: Gönül BEKİN ŞAHKULUBEY (Mardin)

_____0_____

BAŞKAN – Toplantı yeter sayımız vardır.

Dışışleri Komisyonunun 24' üncü Yasama Dönemi, Üçüncü Yasama Yılı, 14' üncü toplantısını açıyorum.

Bugün, beş uluslararası anlaşmayı görüşmeyi planlıyoruz.

Gündemin ilk iki sırasında, Azerbaycan ve Türkmenistan ile arşiv konularında iş birliği amacıyla imzalanan iki anlaşma bulunmaktadır.

3' üncü sırada, Singapur ile imzalanan ve sağlık ve tıp bilimleri alanlarında iş birliği öngören mutabakat zaptını görüşeceğiz.

Gündemin 4' üncü sırasında, Ruanda ile bir anlaşmamız var.

5' inci sırasında ise Kazakistan ile bir anlaşmayı görüşeceğiz.

Basın mensuplarına teşekkür ediyorum.

Gündemin 1' inci maddesine geçiyorum.

(1/669) esas numaralı Tasarı 22 Ağustos 2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur ve 1 Ekim 2012 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir. Görüşeceğimiz bu tasarı, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.

İlk sözü Dışışleri Bakanlığımıza veriyorum.

Birnur Hanım, siz, galiba yurt dışından Komisyon toplantımız için geldiniz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİĞİL – Yok efendim, tamamlayıp geldim Etiyopya'dan. Afrika Birliği Zirvesindeydik. Bir de Mali Donörler Konferansı vardı.

BAŞKAN – Dışışleri Bakanlığımız çok yoğun bir faaliyet içinde. Bugünkü toplantıyı yapamama tehlikesiyle karşılaştık...

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİĞİL – Yetiştim efendim.

BAŞKAN - ...ama her zamanki gibi Birnur Hanım, yurt dışı ziyaretini daha kısa keserek Komisyonumuz için döndü.

Teşekkür ediyorum kendisine.

Buyurun Birnur Hanım.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİĞİL – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Komisyon üyesi değerli milletvekillerimizi saygıyla selamlamak istiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükûmeti arasında arşiv alanında daha önceki dönemlerde de yapılmakta olan iş birliği mevcut idi, 2009 yılında Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğümüzün teklifiyle yeni bir iş birliği protokolü üzerinde çalışmalar başlamış olup bu çalışmalar sonucunda Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürü Doçent Doktor Uğur Ünal –ki kendisi bu toplantıda aramızda- ve Azerbaycan Cumhuriyeti Millî Arşiv İdaresi Başkanı Atahan Paşayev tarafından 10 Mayıs 2012'de Bakü'de imzalanmıştır. Protokolün Azerbaycan tarafındaki onay süreci tamamlanmış bulunmaktadır. Arşiv alanında iş birliği farklı toplumların tarihten bugüne uzanan bağlarını güçlendirmesine imkân veren bir zemin hazırlamaktadır. Azerbaycan'la iş birliğimizin ve ikili ilişkilerimizin arşiv alanında da ilerletilmesi amacına hizmet etmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Devlet Arşivleri Genel Müdürümüz Doçent Doktor Uğur Ünal, ilave edeceğiniz bir husus varsa buyurunuz Hocam.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL – Sayın Başkanım, Sayın vekillerim; yüce heyetinizi selamlıyorum.

Malumlarınız, Türk devlet geleneğinde çok eski dönemden beri güçlü bir arşiv geleneğine sahibiz. Bunların büyük bir kısmı Başbakanlığımıza bağlı Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü uhdesinde. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğümüz, Ankara'da Cumhuriyet Arşivimiz, İstanbul'da da Osmanlı Arşivimiz olmak üzere 2 nüveden oluşuyor. Özellikle, Osmanlı Arşivi son derece önemli bir yere sahip dünya tarihi ve arşivciliği anlamında. Dünyada bugün 40 civarında ülkeyi hakimiyeti altında bulundurmasından dolayı bugün o ülkelerin ortak tarihinin yazılması konusunda da birinci el kaynak niteliğini teşkil etmektedir. Bu yüzden genelde birçok ülke bu arşivlere ulaşabilme, erişebilme anlamında Dışişleri Bakanlığımıza talepte bulunmaktadır. Bunlardan, şu ana kadar, biz 39 ülkeyle protokol imzalamış bulunmaktayız. Bunun içeriği, genel olarak, arşivistlerimizin belirli sürelerle karşılıklı olarak iki ülkenin birbirine arşivcilerini göndermesi, belge örnekleri teatisi, ortak yayın ve sergi faaliyetlerinden oluşmaktadır ve şu anda, son zamanlarda özellikle, çok canlı bir şekilde bu faaliyetler etkin olarak hayata geçirilmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen üyemiz?

Sayın Dişli, buyurun.

ŞABAN DIŞLI (Sakarya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Herkese hayırlı sabahlar.

Aslında, kısmen Sayın Genel Müdürüm cevapladı ama bu 39 ülke kim acaba? Bu Osmanlı ve yakın tarih arşivlerinin gün yüzüne çıkarılması için ortak yürüttüğümüz çalışmalar var mı? Örneğin, bu Ermenistan meselesini yabancı arşivlerden takip edebileceğimiz protokoller var mı? Çünkü anladığım kadarıyla bizim arşivlerimize onlar bir şekilde gelip bakabiliyorlar ama bizim yaptığımız, özellikle bu Ermenistan konusunda çünkü birçok ülkenin arşivleri var işte, İngiltere, Amerika gibi, böyle anlaşmalarımız var mı? Bu konudaki bir de belge yönetim politikamız var mı Osmanlı arşivleriyle ilgili bir... Tasnif işi bitti mi mesela? Ve tabii, bu arşivleri okumak, takip edebilmek derin Osmanlıca bilgisi gerektiriyor. Acaba bu konuda öğrenci ya da eleman yetiştirebiliyor muyuz? Nerede yetiştiriyoruz?

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ünal.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ DR. UĞUR ÜNAL – Sayın Vekilim, bugüne kadar biz 39 ülkeyle iş birliği protokolü imzaladık. Bunlar, genel anlamda –önümde listesi var, kendilerine de takdim edebilirim- Osmanlı'nın hâkim olduğu sahadaki devletler. Yani Arnavutluk'tan Kosova'ya kadar, Afrika ülkeleri, Arap ülkeleri, Balkan ülkeleri ama bunun dışında bazı ülkeler bu zengin hazineye ulaşabilme anlamında talepte bulundular. Doğrudan, tarihî süreç içerisinde ilişkimiz olmasa dahi örneğin Çin gibi, Çin'le de bizim bir protokolümüz var ama Osmanlı'nın hâkim olduğu sahadaki hemen hemen, hatta hepsi diyebilirim, bütün devletlerle protokolümüz var. Bu protokoller karşılıklı belge alış verişini sağlıyor bize. Bizim bir talebimiz olduğunda ya da karşı ülkenin bir talebi olduğunda Dışişleri Bakanlığımız koordinatörlüğünde gerekli çalışmalar yapılıyor. Malum konuda da, belirttiğiniz konuda da bu tarzda çalışmalar yapılabilir.

Şimdi, bizim İstanbul'da Osmanlı Arşivimizde –tabii daha çok konu ona geliyor, aslında Ankara'da Cumhuriyet Arşivimizde de çok yoğun bir belgemiz var ama dünya devletlerinin ilgi sahası olduğu için- 100 milyon belgemiz var. Yani kabaca söylüyorum, 96 milyon bizim son sayımlarımız, 96 milyon belgemiz var Osmanlı döneminden intikal eden Başbakanlık Osmanlı arşivlerinde. 400 bin de defterimiz var. Bu defterlerin hepsi dijital ortama aktarıldı. Özellikle, defterler araştırmada çok yoğun ilgi gördüğü için ona öncelik verildi ancak belgelerin hepsi tabii ki takdir edersiniz, bitirilmesi kolay değil. Şu an İstanbul'da 500 civarında çalışmamız var, bunlardan 350 personelimiz doğrudan tasnif yani arşiv iş ve işlemleriyle ilgileniyor ve çok iyi düzeyde Osmanlıca biliyor ve böyle iki senede bir Devlet Arşivleri sürekli personel alımına giderek bu tasnifleri hızlandırmaya çalışıyor. Tabii, aynı zamanda bunları dijital ortama aktarıyoruz, çok yoğun bir şekilde bunun çalışmalarını da başlattık ancak dijital ortamda henüz tabii ki istediğimiz rakamlara gelebildiğimizi söyleyemem. Şu an tasnif bitti mi? Tabii, bu soruya hani kabaca tasnif bitti mi aslında çünkü bir dosya usulü tasnif, analitik tasnif dediğimiz usuller var. Dosya usulü anlamında yüzde 60'lardayız ama analitik tasnif dediğimiz, her belgenin tek tek özetinin çıkarılması ya da kavram olarak kataloglarının çıkarılması, dijital ortama aktarılması konusunda daha yol almamız gerekiyor. O konuda yüzde 15'lerdeyiz şu anda.

BAŞKAN – Muhterem Oğan, buyurun.

SİNAN OĞAN (İğdir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, aslında Şaban Beyin sorusuyla paralel benimki de çünkü önümüzde 2015 senesinde yoğun bir Ermeni propagandasıyla karşı karşıya kalacağız. Devlet Arşivleri olarak bu konuda ne gibi tedbirler alıyorsunuz?

İkincisi, özellikle o dönemde hem Ermenilerle beraber hareket eden hem belli bir bölgenizi işgal eden Rusların bu konuda ciddi, bizim de işimize yarayacak arşivleri var, kaynakları var. Öncelikle, Ruslarla böyle bir anlaşmamız var mı? ikincisi, onların alınması konusunda bir çabamız var mı?

Bir de, geçtiğimiz dönemde basında da yer aldı, Iğdır arşivlerinin SEKA'ya kâğıt olarak gönderildiğine dair. Orada kaybettiğimiz, Iğdır'la ilgili ciddi bir belge var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ünal.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL – Şimdi, bu Ermeni meselesiyle ilgili Devlet Arşivleri olarak bizler, tabii ki bazı belgelere sahibiz. Bu belgelerin hemen hepsini biz araştırmaya açık hâle getirdik ancak bu konuda sadece tabii, çalışan Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü değil. Devletin ilgili kurumları var, bunlar çalışıyor ve bizden bilgi, belge talep ettiklerinde bunları ivedilikle ilgili yerlere takdim ediyoruz.

Rusya'yla ilgili, tabii, benim atanmam yeni bir süreç ama daha önceki dönemde bazı belgelerin yine Devlet Arşivleriyle doğrudan ilişkili değil, başka bir kurum aracılığıyla bir kısmının alındığını sadece biliyorum.

Iğdır evrakı konusu da, yine, önceki dönem olan bir konu. Iğdır evrakında öyle bir sıkıntılı süreç yaşanmış. Bunların önemli bir kısmının kurtarıldığını ben biliyorum. Geçenlerde de o ilgili birime indim, şu an oradan gelen taleplerin önemli bir kısmına cevap veriliyor ama şu an hani sayısal anlamda Sayın Vekilim daha sonra bilgi isterseniz onları da takdim edebilirim.

SİNAN OĞAN (Iğdır) – Şimdi, çok ortalama cevaplar aldık yani Rusya'yla ilgili “Bazı şeyler yapılmış.” Ermeni sorunuyla ilgili “Devlet kurumları çalışıyor.” Yani bunlar cevap değil. Yani birinci dereceli ilgili kurumun, birinci dereceli sorumlusundan buradaki milletvekilleri olarak daha detaylı bilgi istiyoruz. Eğer bunu şu an verebilecek durumda değilseniz, şunu da diyebilirsiniz yani: “Daha sonra detaylı bilgi vereyim ama “İlgili kurumlar çalışıyor.” Bu bir bilgi değil Sayın Başkanım. Böyle bir bilgi olmaz. O kadarını ben de biliyorum yani devlet çalışıyor. Hani “Büyükşehir çalışıyor.” reklamı gibi oldu bu.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL – Sayın Vekilim, şöyle söyleyeyim, bizi ilgilendiren boyutuyla ilgili, kurumsal anlamda söyleyeyim: Şu ana kadar 200 bin...

SİNAN OĞAN (Iğdır) – Bakın, önümüzde ciddi bir sıkıntılı süreç var ve ciddi bir şekilde hazırlanmamız lazım; iktidarıyla, muhalefetiyle, arşiviyle, şusuyla, busuyla.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL – Kesinlikle, muhakkak.

Şu an bizde olan 200 bin civarındaki belge araştırmaya açılmış durumda Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Sayın Ekşi buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Genel Müdür acaba biraz önce Sayın Oğan'ın değindiği konuya ek olarak şu bilgiyi verebilirler mi bize? 200 bin belge şu anda açık. Bu belgelerin incelenmesini isteyen herkese, herhangi bir süzgeç söz konusu olmadan bu belgeleri açmakta mıyız? Çünkü bazı yayınlarda zannediyorum Sayın Genel Müdürün de dikkatini çekmiştir “Türkiye’de arşivler herkese açık.” dendiği hâlde, fiilen bazı araştırmacılara -hangi kritere göre olduğunu bilemiyorum- “Bu arşivler kapalı tutulmaktadır.” denmektedir. Böyle bir süzgeç, bir mekanizma söz konusu mudur? Bu konuda bilgi rica edeceğim.

Bir de biraz eski bir konu ama Sayın Genel Müdür eğer “Burası yeri değil, sonra bilgi veririm.” derlerse ona da ben memnuniyetle “evet” diyeceğim. Çok eski tarihlerde Bulgaristan’a 110 vagon dolusu arşivimizin satıldığına dair bir bilgi vardır. Bu, çeşitli, konuya ilgi duyanların zaman zaman üzüntüyle ifade ettikleri bir husustur. Bu satılmış olanların bir şekilde kazanılması tekrar mümkün müdür ve böyle başka bir örnek var mıdır? Çünkü bizim Sayın Genel Müdür arşiv açısından tarihimizin eski olduğunu ifade ediyorlar ama bendenizin bilgileri yanlış değilse bu konuda son derece sorumsuzca elden çıkarılmış pek çok belge ve bilgi de söz konusudur.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL – Sayın Vekilim, şu an İstanbul’da bizim Osmanlı arşivleri dünyanın en yoğun araştırmacısının uğradığı bir alan. Kışın araştırmacı sayımız 200-250 arasında. Amerikalısı, bütün ülkelerden gelenler Japonlar, Araplar arşivimize gelip çok rahat bir şekilde araştırma yapabilmekteler. Türkiye’den bir araştırmacı arşive İstanbul’a ya da Ankara’ya geldiğinde anında araştırmaya başlayabiliyor ve bizim araştırma salonlarımıza gelen herkesin araştırma salonundan çıktıktan sonra “Genel müdürü görmek istiyoruz ve teşekkür etmek istiyoruz.” diyorlar, bütün belgelerimize anında ulaşabiliyorlar. Şu anda örneğin, bir danışmanınızı, bir ilgili arkadaşınızı arşive gönderdiğinizde, taramalarınızı yaptığınızda o belgelerin hemen hemen hepsine ulaşıyorsunuz, tasnifi yapılmış ve dijital ortama atılmış ise ve bu belgeyi de anında alabiliyorsunuz. Sadece İstanbul’da araştırmacılar için belirli kotalar koymak zorunda kaldık çünkü 250 civarında araştırmacı geliyor, orada çalışanlarımızdan dolayı sayıyı belli, 25 sayısında tuttuk, 25 belge alabiliyor. Bu da evrak olarak çok fazla evraka tekabül ediyor. Herhangi bir şekilde, bir araştırmacıya kısıtlama yok. Ben Uğur Ünal olarak, Genel Müdür olarak hangi belgeye ulaşabiliyor isem Türkiye’deki bir vatandaşımız da o belgeye ulaşabilir.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Yabancı olursa?

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL – Yabancı olursa, Dışişleriyle bir yazışmamız oluyor bildiğim kadarıyla yani şey anlamında, yani araştırma konusu bize Dışişleri kanalıyla geliyor ve o araştırmacımız da rahat bir şekilde araştırma yapabiliyor. Araştırma izinleri oluyor yani onun mevzuatları var tabii. Şu an bizim ülkemizde araştırma yapan yabancı sayısı, araştırma yapan Türk vatandaşı sayısının yarısından fazla, cumhuriyet tarihimiz boyunca.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – İzin verir misiniz?

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Sayın Başkan teşekkür ederim.

Ben, sanıyorum, derdimi çok iyi anlatamadım. Bir akademisyen şu milletten, bu milletten, yabancı geldi ve bizim arşivlerimizde araştırma yapmak istiyordum dedi. Beyefendi akademisyen yanımızda, beyefendi de akademisyen, gitseler başka bir ülkeye herhangi bir devlet arşivini incelemek, böyle bir belgeyi araştırma amacıyla görmek isteseler tabi olacakları belirli bir usul vardır. Bunu saygıyla karşılamak doğru. Benzeri bir rahatlıkla -ki genellikle orada budur benim bildiğim- Türkiye’de arşive bir yabancı girebilir mi, bir yerden izin almadan? Diyelim ki Dışişleri Bakanlığından “Bu zat, makbul bir zattır, açın kapılarınızı.” denmesine ihtiyaç olmadan veya herhangi başka bir süzgece tabi olmadan gelip araştırma yapabilir mi? Benim sorum buydu. Zatiâliniz Türk vatandaşlarının rahatlıkla bunu yapabileceklerinden söz etti ve o artık herhâlde o kadar da zaten aksi söz konusu olmayacak bir husustur. Sorunun asıl niteliği öbürüydü efendim çünkü yabancıların şikâyetleri söz konusu oluyor da ondan öğrenmek ihtiyacını duydum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL – Diğer sorunuza efendim cevap vereyim. 1931’de olan bir olay...

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Sayın Genel Müdürüm, bu bitmedi benim...

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL – Haa, özür diliyorum.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Hayır, affedersiniz. Çok özür dilerim.

Sayın Genel Müdürüm, yani benim sorunun yanıtını verecek misiniz şimdiki? 1931 ayrı bir bahis.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL – Şu anda, isterseniz Sayın Vekilim, ben, Türkiye’ye yabancılarından örneğin 2012 yılında kaç başvuru olmuş, bunlardan kaçını izin alabilmiş ve araştırmada bulunmuş isterseniz Sayın Vekilime... Yani takdir ederseniz size bunun listesini göndeririz ve hepsinin de hemen hemen araştırma izni alabildiğini rahat bir şekilde, söyleyebilirim. İsterseniz, 2012 için efendim bir istatistik göndereyim sizlere.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Bizim dışarıdan alabildiğimizden daha kolay buradan izin alabilmek.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL – Çok daha, evet.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Ben de onu sordum.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL – Ancak şimdi bu uluslararası arşivciliğin resmî bir konseyi var. Açıklık ve şeffaflık ilkesi gereği tüm ülkenin ilgili mevzuatları, uyması gereken kurallar ve rahat erişebilirlik konuları,

bunlar tartışıldı ve karara bağlandı. Türkiye bu konuda Uluslararası Arşiv Konseyinin “A” kategorisindeki üyesidir. ICA’nın üyesidir ve vermiş olduğu taahhütlerin hepsini bilanoksan yerine getirmektedir.

BAŞKAN – Bir sohbete kulak misafiri oldum. Yani Türkiye arşivlerine girebilmek bir yabancı için, bir Türk’ün yabancı ülke arşivlerine girebilmesinden daha mı kolaydır acaba?

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL – Efendim, o arşiv konseyinin çalışmaları diğer ülkeleri de ilgilendiriyor ve o ülkeler de eğer kendileriyle ilgili sıkıntılar varsa bunları gidermeye çalışıyor ve çalışmak durumunda.

BAŞKAN – Yani aynı standartları uyguluyorlar.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL – Standartlar oluşuyor, evet.

BAŞKAN – Yani bir Türk için, bir yabancı ülke arşivine girmek için hangi kurallar uygulanıyorsa, bir yabancı için Türk arşivine girmek bakımından da aynı kurallar uygulanıyor diye anlıyorum.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL – O süreç sürüyor, devam ediyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın İşler, buyurun.

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Genel Müdürümüze de vermiş olduğu bilgilerden dolayı ayrıca teşekkür ediyorum.

Bu Ermeni meselesi konusunda ben de daha önce bir çalışma yapmıştım. İşin doğrusu, Devlet Arşivlerinin bu konuda yayınlamış olduğu bayağı bir belge var. Yani Devlet Arşivleri olarak Ermeni konusunda öncelikle bilinmesi gereken belgeler yayınlanmış ve isteyen zaten bunu temin edebilmektedir.

İkinci bir konu, Sayın Oğan’ın gündeme getirdiği yani 2015’le ilgili, benim bildiğim kadarıyla Başbakanlık, Dışişleri Bakanlığı, Millî Güvenlik Kurulu vesaire bir çalışma içerisinde. Hatta Medisimizle de sanırım irtibat hâline. Bu konuda devlet olarak 2015 için bir hazırlık yapılıyor. Arkadaşlar çalışıyorlar ve umarım güzel bir hazırlık yapacaklar 2015’e, inşallah Türkiye olarak gerekli cevapların verileceğini ben düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Başka söz almak isteyen Komisyon üyemiz olmadığı cihetle tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 1’inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ARŞİV ALANINDA İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜNÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 10 mayıs 2012 tarihinde Bakü’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolü”nün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer maddelerini okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum.

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/669) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak, Ankara Milletvekili Emrullah İşler, Samsun Milletvekili Akif Çağatay Kılıç ve Sakarya Milletvekili Şaban Dişli'nin özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Volkan Bozkır
İstanbul
Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Teşekkür ediyorum.

Gündemin 2'nci maddesine geçiyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İş birliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/653) esas numaralı Tasarı 1 Ağustos 2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 1 Ekim 2012 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Fertekligil, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİGİL – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti arasında, arşiv alanında iş birliği protokolü, 2 ülke arasında 92 yılında Aşkabat'ta imzalanan eğitim, bilim, kültür ve spor alanlarında iş birliği anlaşmasına dayanarak önerilmiş bir protokoldür. Söz konusu protokol 29 Şubat 2012 tarihinde, Türkmenistan tarafından Bakanlar Kurulu nezdinde Genel Arşiv Başkanı Maya Mollayeva, Türkiye tarafından da Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürü Doç. Dr. Uğur Ünal tarafından imzalanmıştır. Söz konusu protokolün Türkmenistan tarafındaki onay süreci tamamlanmıştır. İkili ilişkilerimizi ve iş birliğimizi arşiv alanına da taşımayı amaçlayan ve arşivcilik ilişkilerimizin geliştirilmesini hedefleyen bir protokoldür.

Arz ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Ünal, buyurun.

BAŞBAKANLIK DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRÜ DOÇ. DR. UĞUR ÜNAL – Sayın Başkanım, Sayın Vekilim; az önce söylediklerim çerçevesinde yine karşılıklı bilgi, belge teatisini sağlayacak, o ortamı oluşturacak anlaşmalarımızdan, 39 ülkeyle yaptığımız diğer anlaşmalar gibi anlaşmalardan birisi.

BAŞKAN – Söz almak isteyen üyemiz olmadığı cihetle tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TÜRKMENİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA ARŞİV ALANINDA İŞ BİRLİĞİ PROTOKOLÜNÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 29 Şubat 2012 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolü" nün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/653) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak, Ankara Milletvekili Emrullah İşler, Samsun Milletvekili Akif Çağatay Kılıç ve Sakarya Milletvekili Şaban Dişli'nin özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Volkan Bozkır

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Arşivleri Genel Müdürümüze ve ekibine teşekkür ediyoruz.

Gündemin 3'nci maddesine geçiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı. (1/655) esas numaralı Tasarı 1 Ağustos 2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 1 Ekim 2012 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Ferteklilgil, buyurun.

DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİGİL – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sağlık, küreselleşme sürecinde giderek daha fazla uluslararası gündemde yer alan önemli bir konu hâline gelmiştir. Son yıllardaki salgın hastalıklar, bunların yayılma hızı, çeşitlenme hızı ve eğilimi, kamuoylarının artan talepleriyle birlikte sağlık alanında uluslararası iş birliği de giderek daha gelişmektedir ve sağlık da giderek daha çok unsur içeren bir kavrama dönüşmüş bulunmaktadır. Bu çerçevede, tıbbi, siyasi, ekonomik, akademik, pek çok sahada sağlık kavramına yaklaşım, bu konularda görüş teatisi ve iş birliği önemli bir alan hâline dönüşmüş ve bu iş birliğinin giderek artırılması ve derinleştirilmesi gereksinimi ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede, Sağlık Bakanlığımız da iş birliğine temel teşkil edecek, bir ahdi zemin oluşturulmasını sağlayacak bir arayış içinde pek çok ülkeyle sağlık alanında anlaşmalar akdetmektedir. Bu anlaşmalarla hem ikili bazda hem çok taraflı bazda sağlık alanında bilgi, belge değişimi olduğu kadar, iş birliği imkânları da hukuk zemininde artırılma imkânına kavuşmaktadır.

Bunun yanı sıra, Singapur, Uzakdoğu'da önemli bir finans, ticaret ve yatırım merkezi olup bu güçlü ekonomisinin yanı sıra başta farmasötik olmak üzere tıbbi cihazlar ile biyoteknoloji sektörlerine ve sağlık hizmetleri alanına önem vermekte, bu sektörlere ciddi destek sağlamakta olan bir ülkedir. Bu yaklaşım...

Singapur'la ilgili bu bilgiler çerçevesinde bu ülkeyle iş birliğinin de yararlı olacağı düşüncesiyle Singapur ile sağlık ve tıp bilimleri alanında iş birliğine dair mutabakat zaptı, eski Sağlık Bakanımız Sayın Akdağ ile Singapurlu karşıtı Gan Kim Yong tarafından 20 Mart 2012 tarihinde Singapur'da imzalanmıştır. Singapur'da bu mutabakat zaptı Resmî Gazete'de yayımlanma aşamasına kadar getirilmiştir. Değerli Komisyonumuz ve yüce Meclisimizin uygun görmesi hâlinde Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girecektir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Koçak, buyurun efendim.

SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI Ö. FARUK KOÇAK – Efendim, çok teşekkür ediyorum.

Büyükelçimizin söylediklerine bir iki küçük husus ekleyerek ben de tamamlamak istiyorum müsaade edersiniz. Singapur, bildiğiniz gibi küçük bir ülke, ancak sağlık göstergeleri oldukça iyi bir ülke; aynı zamanda sağlık alanında bilgi ve iletişim teknolojilerini oldukça iyi kullanan bir ülke ve sağlığın geliştirilmesi konusunda da oldukça mesafe almış bir ülke. Türkiye'de sağlıkta yaşanan gelişmeleri söylemeye gerek yok, onu çeşitli defalarca ifade ettik. Dolayısıyla, karşılıklı bir iş birliği zemini oluşturmak açısından bu anlaşmayı akdetmiş bulunuyoruz. Zaten, 2'nci madde de diğer anlaşmalardan hatırlayacağınız üzere, buraya aktardığım hususlar var ancak diğer ülkelere daha çok yardımda bulunacağımız veya destekte bulunacağımız ülkelere farklı olarak, Singapur'la karşılıklı bilgi ve tecrübe paylaşımını öngören bir anlaşma akdetmiş olacağız. Yüce Meclisin takdirine sunuyoruz Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, bu gibi sağlık ve tıp alanındaki anlaşmaları önemsiyoruz gerçekten, ülkemize de önemli katkılar sağlayacağını biliyoruz. Ancak, bu gibi anlaşmaları hazırlarken Bakanlığımızın kendine yakışır bir şekilde gerekçeler yazmasını istiyoruz. Mesela, bu gerekçe daha önceki anlaşmalardan kopyala yapıştır yapıp aynı gerekçeleri koymuşlar, ülke adını değiştirmişler sadece. Yani, böyle bir özensizlik var. O yüzden her ülke özeldir, her ülkeyle yapacağımız sağlık ve tıp alanındaki anlaşmalarda, o ülkenin özelliklerini de gerekçeye taşıyarak olayın ruhunu vermemiz gerekiyor. Ama, bir kopyala yapıştır usulü gidiyor, ona biraz dikkat edilirse genel anlamda iyi olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Belki de Medisimizde maddelerle ilgili verilen değişiklik önergelerinin gerekçelerinden ilham alıyorlardır Sayın Atıcı.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Hükümet olmanın ağırlığıyla hareket etmek durumundayız Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Söz almak isteyen başka üyemiz olmadığı cihetle tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SİNGAPUR CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA SAĞLIK VE TIP BİLİMLERİ ALANLARINDA İŞBİRLİĞİNE DAİR MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 20 Mart 2012 tarihinde Singapur'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/655) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak, Ankara Milletvekili Emrullah İşler, Samsun Milletvekili Akif Çağatay Kılıç ve Sakarya Milletvekili Şaban Dişli'nin özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Sağlık Bakanlığı temsilcilerine de teşekkür ediyoruz katkılarından dolayı.

Gündemin 4' üncü maddesine geçiyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/692) esas numaralı Tasarı 5 Ekim 2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur ve 9 Ekim 2012 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

BAŞKAN – Sözü Dışişleri Bakanlığımız temsilcisine veriyorum.

Buyurun Sayın Ferteklil.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİLİĞİL – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ruanda, bölgesinde hızlı bir gelişme gösteren ve ülkemizle ilişkilerini de geliştirme arzusunda olan bir ülkedir. Ruanda'da en son 2010 yılında yapılan seçimlerde Cumhurbaşkanlığını kazanan Paul Kagame, 2017 yılına kadar Cumhurbaşkanlığını görevini sürdürecektir olup bu dönemde, Ruanda'yı uluslararası topluma entegre etme ve ekonomik kalkınma çalışmalarında ilerleme kaydetme amacıyla çok aktif bir politika sürdürmektedir.

Ruanda, dünyanın en hızlı büyüyen ekonomileri arasındadır. Enerji ve doğal kaynaklar bakımından önemli bir potansiyele sahiptir. Yabancı sermayeyi çekmek bakımından önemli adımlar atmaktadır. 183 ülke arasında iş yapılmasını kolaylaştıracak reformlar alanında, Kazakistan'dan sonra 2'nci sırada yer almaktadır. Türkiye'yle ilişkileri bakımından en son, Başbakan Yardımcısı Sayın Beşir Atalay'ın gerçekleştirdiği bir çalışma ziyareti sırasında, Temmuz 2012'de, Ruanda Dışişleri Bakanıyla Sayın Başbakan Yardımcımız arasında kapsamlı iş birliğine dair bir mutabakat zaptı imzalanmıştır. Bu zaptın ikili ilişkilerin geliştirilmesinde olumlu bir yansıması olacağı düşünülmektedir ve 2 ülke arasında da esasen henüz çok zayıf olan ahdî yapının tamamlanması sürecini hızlandırmaya da

katkıda bulunacağı değerlendirilmektedir. Bu mutabakat zaptı siyasi, ekonomik, ticari, kültürel, eğitim gibi alanlarda genel iş birliği hükümleri içermektedir. Ruanda tarafında onay işlemleri tamamlanmış bulunmaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim

Sayın Ekşi, buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bendeniz bu anlaşmanın metnini dikkatle okudum. Bu anlaşma yapılmamış olsaydı ne fark ederdi? Doğrusu onu anlayamadım. Çünkü, söz konusu anlaşmanın içinde tarafları bağlayan hiçbir yok. İki tarafın karşılıklı birbirini tanıması hâlinde, iki ülkenin yapması gereken şeyler bu anlaşmanın içinde karşılıklı birbirimize selam da vereceğiz, saygı da duyacağız, sevgiyle de birbirimize bakacağız der gibi, herhangi bir taahhüt söz konusu olmaksızın altına imza atılmış bir metin şeklinde karşımıza geldi. Biz burada onaylamasak Türkiye'yle Ruanda ilişkileri ne olacak, onaylasak Türkiye-Ruanda ilişkileri ne kazanacak? Doğrusu ben bunu anlayamadım. Bu hususta eğer aydınlatacak bir bilgi alabilirsem sevinirim.

BAŞKAN – Belki buradan Ruanda'ya bir selam yollayacağız Sayın Ekşi, Meclis Komisyonumuzdan.

Buyurun Sayın Fertekligil.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİĞİL – Efendim, sadece Ruanda değil, Afrika'daki pek çok ülke, çok farklı iş birliği alanlarının tümünü içeren ve böyle bir iş birliği ruhunu yansıtacak bir iş birliği protokolü veya mutabakat zaptı imzalanması konusunda son derece istekli. Türkiye ise kendi tarafından her alanda ciddi ayrı ayrı anlaşmalar yapmak hususunda istekli. Ruanda'yla yapılan temaslarda bu diğer alanlardaki işte çifte vergilendirmenin önlenmesi, yatırımların korunması ve teşvik edilmesi, sağlık, ekonomik, kültürel iş birliği gibi temel diğer anlaşmaların imzalanması konusunda, ortak irade sergileyen böyle bir mutabakat zaptının imzalanmasını önerdiler ve çok ısrarcı da oldular. Ruanda'yla gelişen ilişkiler çerçevesinde; mayıstan bu yana Türk Hava Yolları direkt sefer düzenlemekte, bir büyükelçiliğimizin Ruanda'da açılması söz konusu, orada ihale kazanan en azından bir şirketimiz var ve önemli bir yatırım gerçekleştirmek üzere... Bütün bu elimizdeki Ruanda'yla iş birliğine ilişkin bilgiler çerçevesinde bir ortak iş birliği ruhunu teşvik edecek ve ahdf alanımızda gerçekleştirilmesi gereken... Çünkü sadece bir hava anlaşması imzaladık bugüne kadar, yapılması gereken diğer bütün anlaşmalar olumlu bir zemin hazırlayacak bu mutabakat zaptının imzalanmasının yararlı olacağı düşüncesinden hareket ettik.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Fertekligil.

Başka söz almak isteyen üyemiz olmadığı cihetle tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 1'inci maddesinde yer alan "Ruanda" ibaresinin yazımındaki hatayı redaksiyonla düzelterek maddeyi okutuyorum.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE RUANDA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA KAPSAMLI İŞBİRLİĞİNE DAİR MUTABAKAT MUHTIRASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 3 Temmuz 2012 tarihinde Kigali'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırası"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer maddelerini okutuyorum.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/692) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak, Ankara Milletvekili Emrullah İşler, Samsun Milletvekili Akif Çağatay Kılıç ve İzmir Milletvekili Rıfat Sait'in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Volkan Bozkır
İstanbul
Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir

Gündemin 5'inci ve son maddesine geçiyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında 13 Aralık 1993 Tarihli, Türkiye Cumhuriyeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Antalya İlinin Kemer İlçesindeki Taşınmazın Kazakistan Cumhuriyetine Kullandırılmasına İlişkin Protokole Değişikliklerin ve Eklemelerin Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı. (1/688) esas numaralı Tasarı 21 Eylül 2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 1 Ekim 2012 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Dışişleri Bakanlığımız sözcüsüne veriyorum, buyurun.

DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİGİL – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükûmeti arasında, 13 Aralık 1993'te Antalya ilinin Kemer ilçesindeki taşınmazın Kazakistan Cumhuriyeti'ne kullandırılmasına ilişkin bir protokol imzalanmıştır. 93'te imzalanan bu protokol uyarınca, Antalya'nın Kemer ilçesi Beldibi beldesinde toplam 67 bin 256 metrekarelik bir arazi, devlet konukevi yapılmak üzere Kazakistan'a karşılıksız olarak kırk dokuz yıllığına tahsis edilmiştir. Ancak, Kazak tarafı söz konusu arsa üzerinde protokol hükümleri hilafına 5 yıldızlı bir otel inşa ettirmiş, bunun tespit edilmesi üzerine bir hukuki süreç ve temaslar başlatılmıştır. Otelin bulunduğu alan 44 bin 954 metrekareye tekabül etmektedir. Bu kısmının Kazak tarafına tahsis edilmesiyle ilgili müsaade 2005 yılında Maliye Bakanlığınca kaldırılmıştır ve Maliye Bakanlığıyla, Çevre ve Orman Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında çeşitli toplantılar ve çalışmalar neticesinde kamu kurum ve kuruluşlarına arazi kullanımı için verilmiş olan izin, üzerinde konukevi bulunan alan için devam edecek surette, üzerine otel inşa edilmiş kısma ilişkin iznin ise iptal edilmesi hususunda karar alınmıştır.

Kazak tarafıyla yapılan görüşmeler çerçevesinde, kendilerine devlet konukevi tesisi için verilen ve otel için kullanılan arsaların birbirinden ayrılması ve tesisin ticari amaçla işletilmesinden kaynaklanan vergi ve diğer bedellerin ödenmesi arzumuz bildirilmiş. Kazak tarafıyla yapılan müzakereler çerçevesinde, Sayın Bakan Yardımcımız Büyükelçi Naci Kuru imzaladığı bu ek protokolle, -Kazak tarafıyla- bu ihtilafın giderilmesi amacıyla söz konusu arazide ticari amaçlı işletilen tesislerin diplomatik statüsünü kaldırmakta ve mali mevzuatımıza tabi kılmaktadır. Geçmişe yönelik mali borçların karşılığında ise Kazakistan'da Aktacı ve Almatı'da biri 7 bin metrekare, diğeri 1.500 ile 2.000 metrekare arasında olan iki arsanın Türk tarafına tahsis edilmesini öngörmektedir.

Arz ederim.

Efendim, bu protokol Kazak tarafında onaylanmıştır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Toskay buyurun.

TUNCA TOSKAY (Antalya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bu, bayağı üzerinde durulması gereken bir ek protokol. Şimdi, bir kere arazi orman arazisi. Orman arazisini inşaata açıyoruz. Burada iki bölüm var, anladığım kadarıyla Türkiye Cumhuriyeti devleti Kazakistan'a bir jest yapmak kaydıyla onlar adına bir devlet konukevi yapılmasına izin veriyor, iyi niyetle. Tahsil edilen arazi 67 dönümün üstünde. Bunun 22 bin küsur metrekaresine bu söylediğimiz tesisler amaca uygun olarak yapılıyor. Ama, kim denetliyor, kim denetlemiyor geri kalan 44.954 metrekare üzerine de tam anlamıyla ticari olarak bir turistik tesis yapılıyor.

Şimdi, biz, burada bu problemi çözmek istiyoruz, bu problemin çözüm yolu bu değil. Sayın Bakan Yardımcımızın imzaladığı anlaşmanın Türkiye açısından kabul edilebilir hiçbir tarafı yok. Eğer biz Kazakistan Cumhuriyeti'ne bir jest yapmak istiyorsak 22 bin metrekarelik yerle yapıyoruz. Onlar da oraya amaca uygun olarak bir tesis yapıyorlar, güle güle kullansınlar; tabii, kardeş bir ülke. Ama, 44.954 metrekarenin üzerine siz oteli yapıyorsunuz, ondan sonra da bunun bütün gelirlerinden 31/12/2010'a kadar da vazgeçiyorsunuz,

buradan elde edilenlerden. 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren ancak gelirlerden faydalanmak gibi bir şeye giriyorsunuz. Türkiye’de bu arazi tahsisinin kendine ait bir merasimi, usulü, adabı var. Yani, herkes girebilir, talip olabilir, en iyi fiyatı verene bu arazi tahsis edilebilir.

Şimdi, burada yapılması gereken şey bu problemin çözülmesi için, bu 44.954 metrekareyle 22.302 metrekarenin birbirinden tamamen tefrik edilip, ayrılıp ilk anlaşmanın amacına uygun olarak 22 bin metrekarenin Kazak devletine tahsisi, geri kalan 44 bin-45 bin metrekarelik arazinin de hazineye alınıp Türkiye’de usulüne uygun kime verilecekse onun işletmesine verilmesi gerekirdi. Yani, bu anlaşmayı, amacı itibarıyla bu şekilde kabul etmek Türkiye Cumhuriyeti devletinin menfaatlerine, ilk yapılan protokolün anlaşmanın da amaçlarına uygun değil.

Burada bazı sorularım da var. Bu anlaşmada son derece muğlak ifadeler var. “Sağlık ve dinlenme” ifadesi var. “Sağlık ve dinlenme amacıyla...” Yani, Beldibi’nde sağlıkla ne alakası var? “Dinlenme” dediğiniz zamanda turizm amaçlı kullanım demektir. 67.256 metrekare arazi baştan itibaren bedelsiz mi tahsis edildi? Onu da bilmiyoruz. 31/12/2010’a kadar 44.954’ün üstünde tesis yapıldıktan sonra bütün gelirlerinden, vesairesinden biz feragat ediyoruz, niçin feragat ediyoruz, burada ticari amaçlı kullanılan yer var. Onun yanındaki Türk müteşebbislardan bir tanesinin işlettiği otelden vergiyi de, resmî harcı da, kullanma şeyisini de alacaksınız, bunu almayacaksınız. Bunu açıklamak mümkün değil.

Şimdi, bu arada bu söylediğimiz amaçla inşa edilmiş olan tesis sebebiyle devletin toplam alacağı nedir? Onu da bilmiyoruz. Bu anlaşmada bu anlaşılıyor, ki diyoruz ki: “Bu tesisten alacaklarımıza karşılık Almatı’da yani Kazakistan’da bir 7.000 metrekare bir de 1.500 ila 2.000 metrekare arasındaki... Yani, onu da anlamak mümkün değil. Burada bir anlaşma yapıyorsunuz; bize 1.500 metrekare mi, 1.750 metrekare mi, 2.000 metrekare mi arazi tesis edileceği belli değil. Böyle bir muğlak şey olmaz. Onu da bilmiyoruz.

İki: Bu arazilerin değeri ile Kemer’in Beldibi beldesindeki arazileri birbiriyle mukayese etmeyi kabul etmek mümkün değil. Kemer Beldibi ilçesindeki araziler bugün altın değerinde.

Burada, bu anlaşma, bu hâliyle, Türkiye Cumhuriyeti devletinin Kazakistan Cumhuriyeti devletine ve Hükûmetine yaptığı jest, kardeş bir ülke olarak kabul ettiğimiz Kazakistan’a yapılan jest, sınırları aşan, kabul edilmesi mümkün olmayan, Türkiye’nin menfaatlerini korumayan bir anlaşma. Biraz evvel de arz ettiğim gibi içindeki birçok ifade muğlak, aydınlatıcı değil. Ben, şahsen açıkça söylüyorum böyle bir anlaşmaya “evet” oyu vermem.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Atıcı, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bu anlaşma gerçekten herkesin başını ağrıtır. Yani, anlaşmaya gerçekten vâkıf mı Hükûmet? Ben bilmiyorum. Yani, bunca zamandır burada görev yapıyoruz, yani yüzlerce anlaşmaya “evet” dedik, “hayır” dedik, şu dedik, bu dedik ama ben daha böyle bir anlaşma görmedim. Bu, ne Hükûmete yakışır ne AKP’ye yakışır. Hiçbir şekilde olmaz Sayın Başkan. Yani, burada çok büyük tehlike var Sayın Başkan. Biz, bunu çok kullanırız. İnanın yani bu herkesin başını çok ciddi şekilde ağrıtır.

Sayın Toskay’ın dediklerini tekrarlamayacağım, tamamen katılıyorum. Daha da ötesi var. Bakın, Sayın Başkan, sadece 2’nci maddenin dördüncü paragrafını okursanız, zaten bu anlaşmaya imza koymanın yani gerçekten imkânsız olduğunu anlarsınız. Ne diyor bakın: “Kazak tarafınca üçüncü kişilere turizm amaçlı olarak işletilmek üzere tahsis edilebilir.” diyor bu 45.000 metrekarelik alan. Böyle bir şey olur mu ya? Ya biz Kazak Hükûmetine tamam jest yapmış olabiliriz, bizim dostumuzdur; gerçekten böyle şeyler olabilir, tamam verdik. Nasıl verdik? Büyük devletiz, verdik. Adamlar gelmiş, oraya otel yapmışlar gözümüzün önünde; bu kabul edilebilir bir şey değil. Sonra biz kalkmışız adamların yaptığı otele uluslararası anlaşma, kanun niteliğinde, üstelik Anayasa Mahkemesine de götürmeyeceğimiz şekilde anlaşma koyuyoruz. Ya, bu gerçekten kabul edilebilir bir şey değil. Sonradan da diyoruz ki: Bu oteli, bu turistik alanı efendim Kazak tarafı üçüncü kişilere verebilir. Ya böyle bir şey olmaz Sayın Başkan, yani bu... Yani, satmanın da bir adabı var, vermenin de bir adabı var. Yani, ben istihdam ediyorum, bu bence yeterince değerlendirilmemiştir.

Bunu ne olur bugün tartışmalıyım. Bakın, biz her türlü muhalif oluruz ama bu sıradan muhalif olunacak bir konu değil Sayın Başkan. Bunu lütfen isterseniz bir beş dakika ara verin, bir şey yapın yani size akıl vermek gibi değil ama benim gerçekten içim acıdı. Bir konuşun, bunu tekrar bir değerlendirin, ondan sonra buraya getirin. Yani, bunun niyeti bile kötü Sayın Başkan. Lütfen, istihdam ediyorum yani ülkemizin topraklarını bu şekilde vermeyelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ekşi, buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Doğrusunu isterseniz bu anlaşma altında imzası olan Bakan Yardımcısı Sayın Naci Kuru, kendisinin şahsi bir meselesi aynı şekilde masaya gelseydi onun altına böyle bir sözleşmeye, şahsi çıkarları açısından önemli sayılabilecek böyle bir sözleşmeye imza atarmıydı, doğrusu merak ettim. Tam tersine, kendi şahsi çıkarlarından çok daha fazla önem vermesi gereken bir ülke çıkarı söz konusu burada. 75 milyonun hakkına ilişkin bir meseleden söz ediyoruz, Sayın Naci Kuru'nun şahsi şeyinden değil.

Sayın Başkan, Sayın Tunca Toskay ve Sayın Atıcı sanıyorum ki yeterince vurguladılar pek çok konuyu. İzin verirseniz merak ettiğim başka hususlar var. Birisi, böyle bir ülkenin öteki ülkeye devlet misafirhanesi...

Yanlış ifade etmedim değil mi efendim?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Konukevi.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Devlet konukevi inşa etmek amacıyla arazi tahsisı mutlak bir şey midir? Yani Kazakistan'ın Türkiye'de devlet konukevi inşa etmesi için... Kazakistan Cumhuriyeti misafirlerini Türkiye'de Antalya ilinin sahillerinde ağırlayacak da o amaçla mı bir devlet konukevi inşa ediyor, onu anlayamadım. Eğer Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırları içinde bulunan devlet konukevi Türkiye Cumhuriyeti devletinin konukevi olur bendenizin anlayışına göre. Eğer Kazakistan Cumhuriyeti'ne verilecek – ki o da anlayamadığım bir şey- doğrusunu isterseniz neredeyse ülke toprağı tahsis eder gibi bir tahsis yapılmış burada. Sadece, süresi sınırlanmış, ondan ibaret. O da zamanı gelince yani süre dolunca taraflar bunu yine uzatırlar, istedikleri kadar ilanihaye uzatılabilir diye de altında neredeyse o anlama gelecek bir açık kapı bırakılmış. Şimdi, böylesine bonkörce, böylesine sorumsuzca ülke toprağının jest amacıyla da olsa bu şekilde verilmesi bendenizin de aklıma aldığım bir husus değil.

Sonra, anlaşmada otel yapıldığı ifade ediliyor. Tamam, sayalım ki hepsi mümkün, sayalım ki bütün bunlar usulünce yapıldı, 67 bin metrekarelik arazi tahsis edildi, üzerine de otel yapıldı. O otel yapılırken Türkiye Cumhuriyeti'nin yetkilileri neredeydi? O oteli kim işletiyor? Nerede? Bunun geliri var, gideri var, misafiri var, masrafı var. Bütün bunlar, anlaşıldığına göre zaman zaman bizim yetkililer, en azından otel bittikten sonra, akılları başlarına gelip “Burada bir yanlış var galiba.” demişler ve öbür tarafla masa başına oturmuşlar ama bütün bunlarla ilgili olarak hiçbir fikrimiz yok. Bizim burada altına evet veya hayır yönünde oyumuzla irademizi belirteceğimiz bu konuda katıyen elimizde bu hususlara ilişkin bilgi yok.

Diplomatik amaçla kullanılacak kısımları da kim belirleyecek? Yani 67 bin metrekarelik arazinin tamamını diplomatik amaçla kullanıyoruz derse Kazakistan, bunun herhâlde bir usulü vardır, bir prosedürü vardır ama o kadar seyyal bir şekilde ifade edilmiş ki burada orada da zannediyorum Sayın Toskay ve Sayın Atıcı'nın değindiklerine ek olarak ciddi bir muğlaklık var, en azından bendenizin anlayışına göre.

Sayın Atıcı, özellikle, üçüncü kişilere de devrine ilişkin hükme, mutabakata değindi. Zannediyorum, bu anlaşmayla ilgili olarak düşünülebilecek sakıncaların misliyle, katlanarak karşımıza çıkmasını zorunlu kılacak bir hükümdür o, bir anlaşma hükümdür o. Bütün bunlarla, bu gerekçelerle bendeniz de bu anlaşmanın mümkünse geri çekilmesini, değilse, buradan geçerse muhalif oy kullanacağımı bilginize sunmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Toskay, siz tekrar söz istediniz, buyurun.

TUNCA TOSKAY (Antalya) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Çok küçük 2 tane not var, ki bu cevabı kesinlikle almak istiyorum ben. 2010 yılı 31 Aralığına kadar Türkiye'nin birikmiş olan bu sorunla ilgili alacak miktarı nedir? Bunu bir bilmemiz lazım.

İki: 3'üncü maddeye şöyle bir de şey eklenmiş, diyor ki: “Süre bitimlerinde tahsis aynı süreler için yenilenecektir.” “Yenilenecektir.” farklıdır, “Yenilenebilir.” farklıdır. En azından burada Türkiye Cumhuriyeti devletine bir inisiyatif bırakmak gerekirdi “Yenilenebilir.” diyerek.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Bu, şimdiden bağlıyor.

TUNCA TOSKAY (Antalya) – O zaman böyle yapacağımıza sonsuza kadar biz burayı tahsis etseydik daha samimi, daha direkt bir ifade olurdu.

5'inci maddede, yani böyle bir anlaşmayı Dışişleri Bakanlığının bizim önümüze getirmesi gerçekten enteresan, “Tahsis edilen arazi üzerindeki binalar, diplomatik amaçla kullanılmadığı takdirde, 18 Nisan 1961 tarihli Diplomatik İlişkiler Hakkındaki Viyana Sözleşmesinde öngörülen ayrıcalık ve bağışlıklardan yararlanmayacaktır.” Şimdi, arazinin tümü onlarda, bir kısmında devlet konukevi

var, bir kısmını da ticari işletme hâline getirmişler. Konuklarını getirdiler ticari işletmede misafir ediyorlar konukevinde değil. Peki, burası şu anda şeyden yararlanacak mı, yararlanmayacak mı? Bunu en azından bir açıklığa kavuşturmamız gerekir. Şöyle ifade edilse daha net olmaz mıydı? Devlet konukevi olarak kullanılmayan kısımlar bu söylediğimiz ayrıcalıklardan kesinlikle yararlanamaz. Yani ben bunun tümüne esasen karşıyım ama yani böyle bir ifadenin altında Dışişleri Bakan Yardımcısının imzası var. Bunu anlamak da mümkün değil, kabul etmek de mümkün değil Sayın Başkan.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Dışişleri Bakanlığımız cevap verecek bu, bütün sorulara ve görüşlere. Bir şey ifade etmek istiyorum. Öncelikle, bu anlaşmayı imzalayan Büyükelçi Naci Kuru, Bakan Yardımcısı, bu anlaşma onun şahsına ait bir anlaşma değildir. Öyle bir ifade...

TUNCA TOSKAY (Antalya) – İmza kendisinin.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Benim adıma...

BAŞKAN – Ama hayır Sayın Bakanım, şimdi eğer oraya gidersek o zaman devlet adına imza atmış bakanlarımızı, başbakanımızı da şahsı adına imza atmış durumuna düşürür. Siz bakanlık yaptınız, siz de bir sürü anlaşmaya imza attınız. Öyle bir...

TUNCA TOSKAY (Antalya) – Sayın Başkan, bu konuda titiz olunması gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Tamam ama öyle bir bağlantıyı doğru bulmuyorum çünkü bir Bakanlar Kurulu kararı olmadan hiçbir yetkili bir imza atamaz bu ülkede. Dolayısıyla, bu Naci Kuru'nun, hükmü şahsiyetin temsilcisi olarak attığı bir imzadır, şahsına ait bir imza olarak düşünmememiz lazım.

Anlaşmanın görüşülmesini ertelemek, geriye göndermek konusu benim şahsımın yetkisinde değil, bütün bu görüşmelerden sonra Komisyonumuzun takdirine sunacağım.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Öneri verebilir miyiz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Buyurunuz.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Ertelenmeyip, ertelenmesi mi, o geri gönderilmesi...

BAŞKAN – Tabii, onu da oya sunarız.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Bendeniz o zaman resmen geri gönderilmesini öneriyorum.

BAŞKAN – Zaten, tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunacağım. O sırada, öneri olmaksızın zaten bu kurulun bir takdiri ortaya çıkacak.

İzin verirsiniz önce, Dışişleri Bakanlığımızın ilave sorularınıza ve görüşlerinize cevabını dinleyelim, ondan sonra, bir sonraki aşamaya geçelim.

DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİGİL – Sayın Başkanım, bu sorun 2005 yılından bu yana, sadece Dışişleri değil, ilgili diğer bakanlıklar, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı ile çok uzun görüşmelere konu olmuş bir sorun olarak masadadır. Onayınıza, takdirinize sunulan bu muhtırayı Bakan Yardımcımız imzalamakla beraber, hem kendi içimizde hem Kazak tarafıyla yapılan görüşmeler neticesinde soruna bir çözüm getirme amacıyla kaleme alınmıştır.

Bazı sorduğunuz sorular... Bu, bedelsiz verilmiş bir arsadır. Dönemin Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman Demirel'in Kazak Cumhurbaşkanı'na yapmış olduğu bir siyasi jestle ilgili bir arazi tahsisidir, bedelsiz olarak tahsis edilmiştir. Otel kısmının toplam vergi borcu 2001-2010 arasında 9 milyon 483 bin Türk lirasıdır.

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Bir daha söyler misiniz?

DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİGİL – 9 milyon 483 bin Türk lirası, toplam borç.

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – 2010'a kadar.

DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİGİL – 2001-2010 dönemi için.

Otelin yapıldığı en baştan tespit edilmiş, son yedi yıldır görüşülen bir konu. Bu otelin tüm vergileri tespit edildiği andan itibaren otelle ilgili tüm ayrıcalıklar ve bağışlıklar kaldırılmıştır, otel arazisiyle ilgili. Kazak tarafıyla yapılan anlaşmada, Kazak tarafına devlet konukevi olarak sağlık ve dinlenme gibi amaçlarla dönemin cumhurbaşkanınca bedelsiz tahsis edilen bu arazinin bu statüsünü koruması otel olarak kullanılmaya başlanan 44.954 metrekarenin ise tamamıyla Türk mevzuatı altında mütalaa edilmesi öngörülmüş, 9 milyon 483 bin TL'lik bir toplam vergi borcu çıkarılmış ve bu borcun ödenmesi görüşülürken de bunun karşılığında

Kazak tarafında yani sadece otel karşılığında, bu borç karşılığında, otelin arazisi değil, otelin vergi borcu karşılığında 2 tane arazinin Türk tarafına tahsis edilmesi kararlaştırılmıştır. Bu mali borcun karşılığıdır, yani o arazinin şeyi değildir. Bundan böyle...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Arazi hâlâ bedava yani, otel arazisi hâlâ bedava verilmiş.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİGİL – Efendim, bedelsiz tahsis edilmiş ama bundan böyle otelin olduğu kısım, borçların birikmiş on yıllık bölümü bu şekilde arazi teatisiyle telafi edildikten sonra otel bundan böyle tamamıyla Türk mevzuatı altında işletilecek, gerekli tüm vergilerini ödeyecektir.

Bu anlaşma sadece yani bu, Kazakistan tarafındaki arazi tahsisi otelin birikmiş olan vergi borcunun karşılanması amacıyla yöneliktir. Otel bölümü bundan böyle hiçbir ayrıcalıktan ve bağışıklıktan yararlanamayacaktır. Bu hususta sadece Dışişleri değil, ilgili diğer bakanlıkların da bir çözüm arayışı çerçevesinde, bir görüş birliğiyle ulaşılan bir çözüm önerisi üzerine, Dışişleri Bakanlığında Sayın Bakan Yardımcımız tarafından karşı tarafla imzalanmış bir anlaşmadır. Bize tahsis edilen Kazakistan'daki diğer arazilerin tabiatıyla çok değerli, çok iyi bir yerde ve bütün bu bizim bahsettiğimiz borcu karşılayabilecek nitelikte olmasına da büyük özen gösterilmektedir. Türkiye'nin de Kazakistan'da bazı ihtiyaçları vardır ve bunların da tabii en görünür, şu anda konumu en yüksek yerlerde olması söz konusudur.

Elimdeki, bilmiyorum bütün soruları... Üçüncü kişilere devri konusunda o paragrafın konulması amacı otele yani otelin orada inşa edilmiş olmasını dikkate alarak, yani aslında yapılmış olan bir şeyi telafi etmek amacıyla konulmuş bir paragraftır. Yani biz, rıza vermeden orada bir otel inşaatı başlatılmış ve işletilmiş olduğu için geçmişe dönük olarak üçüncü kişilere devir sorunu da anlaşma metnine dercetmek suretiyle bunun geriye çekilmesi öngörülmüştür. Zannediyorum, şu aşamada bütün sorunları...

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Otelin yapım tarihini söyler misiniz?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİGİL – Efendim, otelin gayriresmî inşaatı devam ederken 2005 yılında bu tespit edilmiş ve o zamandan beri... 2001 yılında yapmaya başlamışlar fakat bu otelin Maliye Bakanlığımızca tespit edilerek kendisine tanınan tüm izinlerin kaldırılması tarihi 2005.

BAŞKAN – Sayın Ekşi, buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu dakikaya kadar yapılan görüşmelerde bazı noktalar sanıyorum aydınlanmadı. Otel 2001 yılında yapımına başlanmış, Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün yetkili makamlarının gözü önünde yürüyen bir olay. Dört sene kimse fark etmemiş ne olduğunu. Bir şeyler yürüyor da ne oluyor? Kimse üzerine gidip de “Kardeşim, ne yapıyorsun burada? Hangi planla, neyi yapıyorsun?” dememiş. Ruhsatı var mı, izni var mı, şusu var mı, busu var mı, bilmiyoruz. Yani Yaradan'a sığınmış birileri, başlamış oranın altını, üstünü, her tarafını kazmaya. Bilmiyoruz kaç kişilik, kaç yataklı da bir otel, belki bin yataklı yahut 500 yataklı, devasa bir şey orada yürüyor. Devletimin yetkili makamları, kaymakamı, valisi, şusu, busu, turizm dünyasından sorumlu olanlar “Orada ne oluyor?” dememişler. Sonra birisi galiba uyanmış, demiş ki: “Galiba, biraz farklı bir şey yürüyor orada.” 2005 yılında uyanmışlar, tamam, el koymuşlar, tamam, “Ne yapıyorsunuz?” demişler, anlaşılıyor, o da tamam. Otel de işletilmiş, açılmış belli, borcu teşekkül etmiş o vergiden borcu, şundan borcu, bundan borcu, bunlar teşekkül etmiş. 10 milyon liraya yakın para doğmuş borç olarak. Biz şu anda oteli kimin işlettiğini bilmiyoruz. Yani kime vermiş? Kazak Hükûmeti mi vermiş? Bu malın sahibi kim? Yani Türkiye Cumhuriyeti'nin o sınırları içinde, topraklarımızda oynanıyor bu oyun, gözümüzün önünde oynanıyor. Kime ait olduğunu, kim tarafından işletildiğini de bilmiyoruz. Hangi mevzuata göre işletildiği bile belki tartışılacak çünkü eğer birisi geldiği zaman “Kardeşim, burası Kazakistan toprağı oldu. Sen uyuyor musun?” derse bizim memurlara, muhtemelen bizim sevgili memurlarımız da “Ha, öyle mi? Kusura bakmayın, Cumhurbaşkanımız madem ki öteki cumhurbaşkanına bunu tahsis etmiş, bizim burada kanunumuz da geçmez, sözümüz de geçmez.” deyip çekilmiş olabilir diyorum, tabii bunlar tamamen farazi şeyler ama Türkiye'de neler olabileceğine, gözümüzün önünde nelerin, hangi oyunların oynanabileceğine ilişkin de somut bir örnek var karşımızda. Şimdi, bu kadar sahipsiz bir memleket olduğunu düşünmek istemiyorum ben bu memleketin. Tekrar ediyorum, Sayın Büyükelçimizin yanıtlamak için, diplomatik bir dille konuyu savunmak için gösterdiği gayreti de takdirle kaydetmek isterim ama maalesef bizi getirdiği noktanın tatmin edici bir nokta olduğunu ifade edemiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİGİL – Efendim, otel Rixos Otel'i yani ismini sormuştunuz ve Türk mevzuatına göre çalışmakta olan bir otel fakat bedelsiz tahsis edilen bir diplomatik arazi üzerinde bulunmasından bir şekilde yararlanarak belli bir dönem boyunca ödemesi gereken hiçbir vergiyi ödemediği tespit edildiği andan itibaren

Maliye Bakanlığımızın da başlattığı bir süreç içinde otelin bulunduğu bölüm üzerindeki bütün izinler iptal edilerek otele bir vergi borcu çıkarılmıştır. O vergi borcunun karşılanması amacıyla aranan yol çerçevesinde böyle bir protokol imzalanmıştır.

BAŞKAN – Şimdi, burada tabii, bir hususa dikkatinizi çekmek istiyorum. Arazinin hibe edildiği tarih belli, otelin inşaatının başladığı tarih belli ve bu otelin vergi ödememesi nedeniyle 2005 yılında durdurulduğu tarih de belli. Dolayısıyla, bu tarihlerde kimlerin hükûmet olduğunu da hatırlamamızda, suçlamaları yaparken, belki fayda olacaktır. Bunu kayda geçirmek istedim.

Buyurun Sayın Atıcı.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, kimin, hangi tarihte hükûmet ettiğinin hiçbir önemi yok, hiç. Babam da olsa o hükûmetin başında neyse nedir yani.

BAŞKAN – Yani herkese giden bir suçlama yapıyorsunuz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, suçlama nereye giderse gitsin. Burada bir suç vardır, bu suç nereye giderse gitsin. Dürüst, onurlu, şerefli insanlar bunun peşinden giderler Sayın Başkan, hükûmet kim olursa olsun.

2001 yılında başlamış, tamam, kazmayı vurmuşlar. Ne diye vurmuşlar? Muhtemelen devlet konukevi diye vurmuşlar. Sonuçta, biz kandırılmışız Sayın Başkan. Değerli arkadaşlar, biz kandırılmışız, buradan bu anlaşıyor. Tamam, her ne olduysa, iyi niyetle başlanmış, tahsis edilmeli miydi, edilmemeli miydi, kim yaptı, ne etti, bunların hepsi siyasi bir tartışma olabilir, ben bunlara girmiyorum. Sonuçta, biz kandırılmışız arkadaşlar, bu adamlar bizi kandırmışlar. Şimdi, bizi kandıran adamlara diyoruz ki: “Gelin, sizi kurtaralım, bizi kandırdınız ama yasal olarak biz bunu bir hâl yoluna sokalım.” Değerli arkadaşlar, buna “Evet.” diyemezsiniz. Bakın, yani bir buçuk yıldır birbirimizi tanıyoruz, karakterlerimizi de biliyoruz, sizin buna “Evet.” diyeceğinizi ben tahmin etmiyorum, yemin ederim. Yani böyle bir şey olamaz. Burada kandırılmışız, tamam, üçte 2’ sine otel yapılmış, “Üçte 1’inde devlet konukevi devam etsin.” diyorsunuz, hadi bunu da anladık. Peki, otel inşa edilen üçte 2’lik arazi bedelsiz verilmiş, ticari alan yapılmış, biz oradan bedel almıyoruz şu anda konuşmuyoruz. Oradan alacağımız araziler bu otelin vergi borcuyla alakalı. Doğru anladım değil mi Sayın Büyükelçi? Peki, bu otelin üzerine kondurulan arazinin bedeli ne? Yani biz bu araziye bedelsiz olarak Kazakistan Cumhuriyeti’ne vermişiz. Ama bizi kandırmışlar, oraya otel yapmışlar. Şahıslara devretmişler. Şimdi, biz oradaki yerin parasının peşinde değiliz, bu da ayrı bir şey değerli arkadaşlar, bu da apayrı bir şey. Yani bunun altında herkes kalır. Ne olur, yani bu gerçekten hiçbir hukuka sığmadığı gibi hiçbir etik değere de sığmıyor arkadaşlar. Ben bu Komisyondan ciddi şekilde istirham ediyorum, bakın, bu muhalefet filan değil, bu gerçekten önemli bir konudur. Ne olur, bunu onaylamayın arkadaşlar, bunu onaylamayın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın İşler, buyurun.

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Doğrusu, hakikaten, iyi niyetle çıkılan çünkü imza tarihine baktığımız zaman 93 yılında, 93 yılında Türk cumhuriyetleri yeni kuruldu, onlarla güzel ilişkilerin geliştirildiği bir dönemde öyle Türkiye Cumhuriyet tarafından bir jest yapılmış. Ancak daha sonra birtakım usulsüzlükler yapıldığı gerçek. İşte, 2001 yılında otel inşaatına başlanmış, belli bir süre herhâlde devletimizin haberi olmamış, 2005 yılında işe el konulmuş ve ondan sonra da bu bize verilen bilgiler çerçevesinde 10 milyona yakın bir vergi borcu çıkarılmış.

Şimdi, tabii, burada bizden önce değerli konuşmacılar yani “Bunu kullanınız.” şeklinde ifadeler kullandılar, Sayın Başkanımız da bir hatırlatmada bulundu, ben de katılıyorum. Aslında biz burada bir cenazeye karşı karşıyayız. Bu cenazenin şu an teşyisi diyelim efendim, kaldırılması bizim iktidar dönemimize rast geldi ama bu cenaze bizden önceki hükûmetler tarafından zaten ortaya konulmuş ve dolayısıyla, bunu, el birliğiyle bu cenazeyi kaldırmak durumundayız. Bunun için de Dışişleri Bakanlığımız, Sayın Bakan Yardımcımız, belli ki çeşitli görüşmeler yapılmış, bu işin içinde diğer bakanlıklar var, Maliye Bakanlığı var, Müsteşar Yardımcımız da bilgi verdiler. Dolayısıyla, burada bir şark kurnazlığıyla böyle bir usulsüzlük yapılmış, bu zararın neresinden dönersek kâr kabilinden... Çünkü ortada bir işletme var anladığım kadarıyla, otel çalışıyor, böyle bir anlaşmaya gidilmiş. Yani “Bunu onaylamayalım.” derken alternatifiniz ne olacak, onu da işin doğrusu duymamız gerekir. Yani bu otel yıkılacak mı, ne yapılacak? Bunlarla ilgili arazi tahsis edilmiş kırk dokuz yıllığına. Burada maddeler var işte okunuyor son sayfada görürsünüz. Dolayısıyla, bizden önce yapılan birtakım hatayı biz burada bir şekilde protokole bağlayıp düzeltmek gayreti içerisindeyiz. Bunların da dikkate alınması gerektiğini ben düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ekşi’de söz sırası ama izin verirsiniz siz daha önce birkaç kere konuştunuz, hiç konuşmayanlara söz verelim. Ondan sonra, tekrar size döneceğim müsaade ederseniz.

Sayın Karal, buyurun.

HASAN KARAL (Rize) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de Emrullah Bey'in aynen dediklerine ilaveten... Şimdi, bunun 2001 yılında burada temeli atılmış –gerçi bu Türkiye'de yapılan ilk yanlışlık da değil, zaman zaman bu imarda sıkıntılar oluyor, olmuyor- ama uluslararası bir boyutla önümüze geldiği için tabii bu, problem olarak karşımıza çıkıyor. Ben şimdi, tabii, sormak istiyorum: Bu inşaat kim ruhsat verdi? Verildi mi? Ruhsatsız mı bu inşaat başlatıldı? Oranın belediyesi kime aittir, kimdir? Yani bu belli bir süreci temelden ele almamızı gerektiren bir konu. Tabii, duygusal olarak baktığımız zaman muhalefet partilerine mensup milletvekillerimizin duygularını bizim de paylaşmamamız mümkün değil, aynı duyguları biz de paylaşıyoruz. Yani namus, şeref, haysiyet, dürüstlük söz konusu olduğu zaman elbette bizler de bütün o anlatılanlara biharfin katılıyoruz. Ancak, 2001 yılında buraya kim izin verdi? Evet, Oktay Bey diyor ki: "Devletin o zaman yetkililerinin gözü kapalı mıydı?" Evet, kimdi bu yetkililer? Bunları öğrenmek istiyoruz. Oranın belediyesi buraya nasıl inşaat ruhsatı verdi? Yani koskoca bir bölgede bir otel başlatılıyor. Bu oteli şimdi kim işletiyor? Kazaklar mı işletiyor? Yani 2001 yılında koskoca, yaklaşık 40 dönümlük arazi üzerinde bir inşaat yükselirken devletin ilgili birimleri neredeydi ve kimdi bu yetkililer? Bunları öğrenmek istiyoruz; bu bir.

İkincisi: Emrullah Bey'in dediği gibi "Şu veya bu şekilde bugünlere gelindi, bir cenaze ortada var. Bunu nasıl kaldıracağız şimdi?" Yani Türkiye'de böyle binlerce cenaze var ama bu, uluslararası bir cenaze olduğu için belki daha çok, şu anda biraz şöhret buldu diyebilirim. Kaldıracak mıyız, kaldırmayacak mıyız? Eğer kaldıracaksak yani bu oteli şimdi...

BAŞKAN – Sayın Karal, belki cenaze yerine enkaz tabirini kullanmamız lazım çünkü burada devam eden bir olay var, cenaze olursa ölmüş gibi oluyor. Enkaz diyelim izin vererseniz.

HASAN KARAL (Rize) –Sayın Başkanım, şimdi, bir yeni Köy Kanunu, Özel İdare Kanunu, köylerdeki kaçak yapılaşmaların yıkılması ile alakalı bir kanun var. Ve bunu, bu kanun kapsamında Türkiye'de on binlerce ev şu anda ruhsatsız ve yıkılması gereken konut durumunda köylerde ama maalesef hiçbir tanesi yıkılamıyor. Niye yıkılamıyor? Çünkü bunların... Şimdi, mesela, benim ilimde de bu konu var, valilik ihale açıyor, bu yıkım ihalesini kimse almıyor. Bunlar kolay işler değil, yani nasıl yapacağız? Bu otel şimdi, yıkılacak mı, yıkılmayacak mı? Bence bu Komisyonun burada bir çözüm getirmesi lazım yani sadece "Bunu kaldıralım, geri gönderelim." derken... Geri gönderdikten sonra ortadaki bu enkazı –sizin deyiminizle- nasıl çözeceğiz, nasıl kaldıracağız, bence bunun da burada bir konuşulmasında fayda var diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Sait, buyurun.

RIFAT SALT (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, aynı duyguları bizler de paylaşıyoruz. Muhalefetin de iktidarın da bu konuda Türkiye'nin çıkarlarından asla taviz vermeyeceğini düşünmemiz lazım ve bu konuda başta Dışişleri olmak üzere bu konuyla ilgili bize detaylı bilgi verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Sayın Karal'a da bu konuda katılıyorum, yani buna kim izin vermiş, nasıl olmuş ve şu anda bu Rixos Otel'i ni kim işletiyor, bu konuyla ilgili detaylı bilgilerin verilmesinden yanayım ben de.

Bir de ben burada, şunu merak ediyorum: Kazakistan'a böyle bir iyi niyet yapılmış ve Kazakistan Hükümeti bu iyi niyeti biraz sanki suistimal etmiş. Bu konuyla ilgili bir nota verildi mi kendilerine? Yani bir resmî tepki verildi mi? Bunu merak ediyorum. Ve bu konuyla ilgili bundan sonra süreç nasıl işleyecek? Bu konuda detaylı bilgi vererseniz, hem bizler de mutmain olalım bu konuda.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Ekşi ve Sayın Toskay'a tekrar söz veriyorum.

Sayın Ekşi, buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Sayın Başkan, sağ olsun dostumuzun sayesinde, Rifat Bey'in sayesinde otelin ismini öğrenmek mümkün oldu.

BAŞKAN – Söylemişlerdi.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Ben yakalayamadım. Söyledi mi? Tamam. Ben sizden duydum diye düşündüm. Teşekkür ederim, hiç değilse orada da bir Rixos Otel'i nin varlığını bu vesileyle öğrenmiş olduk, otelin adının da o olduğunu.

Şimdi, aslında karşımızda bulunan husus şu, gerçi Sayın İşler, Sayın Karal ortada -ister enkaz deyin, ister cenaze deyin- kaldırılması gereken, çözülmesi gereken bir sorun olduğundan söz ettiler ama: Aslında bizim bu anlaşmayla, bu mutabakat metniyle, her neyse, bir şeyi kaldırmıyoruz, "Ver, kurtul."la meseleyi çözdüğümüzü zannediyoruz. Bu "Ver, kurtul." anlayışı... Böyle bir şey olamaz.

Bize olan borcu, meşru bir şekilde teşekkül etmiş olan borcu bile bize, sonuç olarak sanki lütuf yapıyormuş gibi “Size 1.500 ila 2.000 metrekare arasında bir yeri vereceğim.” diyor, vermiş de değil, daha o da havada, bulutların üzerinde, nerede olacağı belli değil. Sadece coğrafyada 1.500 ila 2.000 metrekare arasındaki bir yeri Alma Ata’da vereceğine ilişkin bir bilgi var, diğerini de öbür ilçe Aktav’da. Bu da yani Sayın Büyükelçimin dediği gibi Alma Ata’nın fevkalade önemli bir, değerli bir yeri temennisini saygıyla karşılıyorum ama öyle mi çıkacak karşımıza? Fevkalade izafi şeyler değil mi bunlar? Yani karşımızda somut olarak aldığımız bir şey hâlâ yok.

Sayın Başkan, şimdi, burada yapılan hata, dostlarımızın... Biz burada siyasi bir şey konuşmuyoruz, en azından, bendeniz herhangi bir siyasi mülahazayla herhangi bir harf bile ağızdan çıkmadı. Öyle bir düşünceyle konuşmuyorum. Burada muhalif olan iktidar mensubu olan diye bir ayrımı da bu mesele karşısında zait sayıyorum, yersiz sayıyorum. Burada karşımızda bulunan yapılmış bir yanlışlar manzumesinin bir şekilde düzelmesi ihtiyacı var. Bendenizin anlayışına göre, bunun düzelmesinin en doğru yolu Sayın Karal’ın da ifade ettiği gibi, bu konuda bizim yeterince bilgilendirme ihtiyacımızın karşılanması. Onun için de tekrar arz ediyorum, bu anlaşmayı tekrar görüşebileceğimiz olgunluğa gelinceye kadar erteleyelim. Sayın Karal’ın önerisine bu anlamda katıldığımı ifade etmek istiyorum. Bugünün konusu olmaması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Toskay, buyurun.

TUNCA TOSKAY (Antalya) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Şimdi, burada değerli arkadaşlarımızın söylediği bir problem var. Bu problemin bir çözülmesi lazım. Yani bir problem çözülmesin, problem hâlinde kalsın, kangren olsun gibi bir niyetimizin olması mümkün değil, hele, ülkeler arasında olan bir ilişkiyle ilgili. Ancak burada esas, arazi tahsis amacı neydi? Yani 1993 yılında arazi niye tahsis edilmiş? Bir jest olarak yani. Anladığımız bu, anlaşmadan. İlk anlaşmadan ve bundan. Kazakistan’a bir jest yapıyoruz, onlar da Akdeniz’in güzel bir yerinde bir tesis kuruyorlar, kendilerine göre orayı şey yapacaklar. Hatta, oranın diplomatik birtakım imtiyazlardan yararlanmasında bence sakıncalı da değil. Ama iş, bu boyutu aşmış. Bu arazi, kendiliğinden, fiilen, şu anda kullanım şekli bakımından ikiye bölünmüş.

Bir, Kazakistan’ın biraz evvel tahsis amacına uygun olarak kullandığı bir yer var 22 küsur dönüm. Bir de 45 dönüme yakın bir alan var ki bunun üzerine otel yapılmış. Şimdi, bunu “çözüm” derken “Bu, cenaze değil, enkaz.” derken, “Bunu kaldırırken bir teklif sunulması gerekir.” dendi. Ben şunu söylüyorum: Yani bu iki arazi birbirinden ayrılmalı, o 22 küsur dönüme hiçbir şey söylemeyelim, o tahsis amacına uygun olarak, bütün imtiyazlardan da yararlanarak devam etsin ama bu 44 bin metrekare üzerine, 45 bin metrekare üzerine yapılmış olan ticari işletmeyle ilgili bizim daha değişik bir yaklaşım sergilememiz gerekir diye düşünüyorum. Yani ancak bu söylediğimiz problemin -bana göre, bu benim kişisel fikrim, tabii takdir heyetindir- rasyonel ve hakkaniyete uygun çözümü bu iki arazi parçasını birbirinden ayırarak mütalaa edilmesiyle ortaya çıkabilir diye düşünüyorum.

Bir de bir nokta var, bakın, bir ticari işletme 2005 yılından 2010 yılının sonuna kadar altı yıl orada ticari faaliyette bulunuyor, bir kazanç elde ediyor. Biz, bu protokolle bunun bu kazancını ne yapıyoruz? Ticari işletmenin yükümlülüklerini, mali yükümlülüklerini siliyoruz. Ne kadar bu? 9 milyon 483 bin lira. Şimdi, bu yükümlülük Kazak Hükümetinin, Kazak Devletinin yükümlülüğü değil. Bu, işletmecinin yükümlülüğü. Biz, gidiyoruz Türkiye Cumhuriyeti devletinin gücünü, itibarını kullanarak Kazakistan’da iki parça araziye alıyoruz, diyoruz ki: İşte, bu 9-10 milyon liralık edime karşı, borca karşı biz burayı aldık, tamam. Yani bu söylediğimiz üçgen karşılaştırılabilecek bir üçgen değil. Kazak Hükümeti, Türk Hükümeti ve işletme. İşletmenin borcu kime? Türkiye Cumhuriyeti devletine, ödesin borcunu, ondan sonra da Kazakistan’dan bir “favour” yapar mı yapmaz mı? O ayrı mesele. Teknik olarak bu da böyle.

Benim arzım bu Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Son sözü Sayın Atıcı’ya veriyorum.

Buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Değerli arkadaşlar, ortada bir sorun olduğunu hepimiz kabul ettik. Bu sorunun çözüm yeri bu Komisyon mudur? Bu, tartışılabilir. Evet, bir sorun var, memleket sorunu hâline gelmiş, çözülmeli, bizim de katkımız isteniyor. Bana göre, bu sorunun çözüm yeri bu Komisyon değil. Burası Dışişleri Komisyonu, önümüze gelen bir uluslararası anlaşma var, bunu görüşüyoruz. Çözüm yeri burası değil. Ancak eğer “İsrar edip de bir çözüm bulalım.” deniyor ise diğer arkadaşlarım tarafından, o zaman, iktidar-muhalefet hepimizin öne sürdüğü bilgi eksikliğinin giderilmesi lazım. Herkes de uygun görürse ve illa bir çözüm üretmek değil de önermek adına bir alt komisyon kurulabilir. Birkaç arkadaşımız bütün bilgileri alır, bu bahsedilen soruları, ana komisyonumuz bu konuyla yeterince meşgul olmuştur. Veyahut uygun görülürse bir alt komisyon kurulsun, birkaç arkadaşımız detayıyla incelesin ve

Hükûmete bir öneri sunabilir ama çözüm yeri yine burası değildir. Hükûmet de bizim işte, iktidar-muhalefet herkesin dile getirdiği samimi duygularını da dikkate alarak Hazineyle, Maliyeyle, herkesle istişare eder, bir çözüm bulur. Bizim de görüşlerimizi dikkate alır ama bunun biraz daha alt komisyonda pişirilmesinde yarar vardır diye düşünüyorum. Böyle bir öneride bulunuyorum eğer kabul ederseniz.

BAŞKAN – Tabii, dış politikada, dış ilişkilerdeki müphemiyet unsuru önemlidir ve müphemiyet unsuruna riayet edilmediği takdirde sizin önerdiğiniz şekilde bir alt komisyon kurulup çok detaylarına girildiği takdirde, ikili ilişkilerimizde sorun yaratabilecek bazı sonuçlar ortaya çıkabilir. Burada gerçekten, bir sıkıntıyı aşmak için bu çaba sarf ediliyor. Burada bir kötü niyet olduğunu da ben şahsen düşünmüyorum. Ama bunu herhangi bir belediyenin tasarrufuyla ilgili bir olay olarak da görmek istemiyorum. Bunu tabii, başka bir konu olsa yapmak en doğru yol olabilirdi ama Türkiye-Kazakistan ilişkilerinin söz konusu olduğu bir konuda ve dış politikadaki müphemiyet unsurunun muhafaza edilmesi gereği karşısında belki de şu anda yapmamamız gereken bir adım olarak görüyorum. Şahsi görüşümü iletiyorum. Doğru olabilir, yanlış olabilir. Kayda geçirmek için söylüyorum.

Demin, yani şu ana kadar dile getirilen görüşlere ve sorulara son bir cevabını alalım Dışişleri Bakanlığımızın. Ondan sonra da Komisyonumuzun takdirine sunacağım devam edip etmemeyi.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİGİL – Efendim, belki bir-iki somut bilgiyi de ben arz etmek istiyorum. Arazinin bir bölümü üzerindeki otel Rixos tabii, Türk mevzuatına göre işletiliyor fakat bu arazi 1993'teki anlaşmayla tahsis edildiği için arazinin tümü, arazinin tümü üzerinde hukuken bir devlete yapılan bir tahsis olduğu için bağışıklık devam ediyor yani toprakla ilgili 1993'te onaylanmış, yürürlüğe girmiş bir anlaşma var ve bu arazinin 67 bin metrekaresi için geçerli olan bir anlaşma. Dolayısıyla, buradaki bütün ilgili bakanlıkların ortak bir şekilde çözüm arayışı çerçevesinde bulunan çözüm, arazi üzerinde olamayacağı için üzerine inşa edilen otelin Türk Hükûmetine o kadar sürede yani on yıllık bir sürede hiç ödemediği vergi borçları. Bu vergi borçları 10 milyona yakın, karşılığında tahsis edilecek iki arazi, protokolün 2'nci maddesinde olduğu üzere, eğer bu protokol onaylanır, uygun görülür ise bir yıl içinde bize tahsis edilecek.

Öte yandan bu Aktau'da bir başkonsolosluk açılmasıyla ilgili Bakanlar Kurulu kararı bildiğim kadarıyla tekemmül etti. Türkiye açısından çok önemli bir yer ve burada bize, bu protokolün uygun görülmesi hâlinde yürürlüğe girerse, çok önemli bir arsanın tahsis edilmesi yolunda da Kazakların verdiği bir söz var. Yani çıkış yolu aranırken Aktau'da açacağımız başkonsolosluğa da gereken büyüklükte uygun bir arazinin tahsisinin de söz konusu olduğunu ben anlıyorum.

Bir de idari işlerden arkadaşım, Kazakistan'da arazi fiyatlarının ve özellikle Aktau'daki fiyatların Kemer'den de yüksek olduğunu dikkatime getiriyor. Dolayısıyla, biz, bu 10 milyonun daha fazlasını bu arazilerle alabilmek amacıyla buna bir çözüm üretmek üzere diğer kurumlarla bir araya geldik. Vergi borcu silindiğinde, bu 2'nci maddesinde öngörüldüğü üzere, bir yıllık bir süre içinde Almatı'da fakat Almatı'ya ilaveten de başkonsolosluğumuzun açılacağı Aktau'da başkonsolosluğa uygun bir arazinin alınmasını amaçlayan bir ortak anlayış üzerine yapılmış.

Sadece ben bu hususları dile getirmek istedim. Diğer getirilen bütün unsurları not aldım. Tabiatıyla bu bilgilerin hepsini arz etmek için elimizden gelen bütün çalışmaları yapacağız.

BAŞKAN – Buradaki görüşleri de tabii dikkate alacaksınız.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİGİL – Tabii efendim.

BAŞKAN – Sayın Toskay, son bir söz size veriyorum, buyurunuz.

TUNCA TOSKAY (Antalya) – Sayın Büyükelçimizi üzmemek, sıkıştırmak filan gibi kesinlikle algılamasınlar. Kendilerinin burada verdiği bilgilere biz müteşekkirimiz, çok teşekkür ediyoruz. Ama verebildiği kadar bilgi verdiler.

Şimdi, iki tane arazi bize tahsis edilecek. Ama biraz evvelki ifadenize göre, bu yaptığımız, Kazak Hükûmetiyle bu son protokolün oluşumu sırasında yaptığımız müzakereler sırasında belge ve taahhüt altına alınmış olan, yeri, parseli, metrekaresi belli olan bir arazi var mı yok mu?

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Yok.

TUNCA TOSKAY (Antalya) – Bizim vereceğimiz arazi belli. 44.954 metrekare, Kemer ilçesinin Beldibi yerinde yer belli, ama aldığımız belli mi, onu ben öğrenmek istiyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİGİL – Efendim, protokolün 2'nci maddesinde “Tahsis işlemleri işbu protokolün yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içinde sonuçlandırılacaktır.” hükmü var.

TUNCA TOSKAY (Antalya) – Orayı biliyor muyuz?

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Afaki şeyler.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ BİRNUR FERTEKLİĞİL – Efendim, bir konsolosluğun açılacağı yerler tabii ki çok merkezî yerlerdir, yani kenarda, yol üzerinde, arka bir yerde...Yani Kazakistan'la ilişkilerimizin geldiği noktaya yaraşır bir yer olması için Dışişleri olarak elimizden geleni yapacağız.

BAŞKAN – Sayın Toskay, bunu da takip ederiz, arazi tahsis edildiğinde dikkate alırız. Yani haklısınız ama...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bu madde geçtikten sonra... Biz burada olur muyuz, olmaz mıyız?

TUNCA TOSKAY (Antalya) – Bizim de ihmalimizle suistimal edildi...

BAŞKAN – Ona bakarız. Ama şu ana kadar yeni açılan temsilciliklerde hepimizin dikkatini çeken, iyi yerler alındı, güzel binalar inşa edildi. Dolayısıyla bunda da öyle olmaması için bir neden yok. Sanıyorum sizi üzecek bir bina ve arsa olmayacaktır.

Uzunca bir süre görüştük, herkes içini döktü, herkesin bir şahsi kanaati oluştu.

Bütün bu görüşler çerçevesinde, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Önce kabul etmeyenlerden başlamayı arzu ediyorum, tersine...

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Usul değil.

BAŞKAN - Usul değil ama tersine eğer...

Kabul edenleri görmek istiyoruz... Tasarının maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA 13 ARALIK 1993 TARİHLİ, TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ ARASINDA ANTALYA İLİNİN KEMER İLÇESİNDEKİ TAŞINMAZIN KAZAKİSTAN CUMHURİYETİNE KULLANDIRILMASINA İLİŞKİN PROTOKOLE DEĞİŞİKLİKLERİN VE EKLEMELERİN YAPILMASINA DAİR PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 16 Nisan 2012 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 13 Aralık 1993 Tarihli "Türkiye Cumhuriyeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Antalya İlinin Kemer İlçesindeki Taşınmazın Kazakistan Cumhuriyetine Kullanılmasına İlişkin Protokol"e Değişikliklerin ve Eklemelerin Yapılmasına Dair Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/688) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak, Ankara Milletvekili Emrullah İşler, Samsun Milletvekili Akif Çağatay Kılıç ve İzmir Milletvekili Rıfat Sait'in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon Raporu'na muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa -bunu eğer Sayın Atıcı'ya da iletirseniz, şu anda toplantıda yok- 4 Şubat 2013 Pazartesi günü saat 18.00'e kadar muhalefet şerhlerini Komisyon Sekreteryamıza ulaştırırsanız memnun olacağım.

Başka bir husus yoksa gündeme getirilecek, Dışişleri Komisyonunun 24'üncü Yasama Dönemi Üçüncü Yasama Yılı On Dördüncü Toplantısını kapatıyorum.

Bir sonraki toplantımızı 7 Şubat 2013 Perşembe günü, saat 11.30' da yapmayı planlıyoruz.

Bu arada bilgilerinize sunmak istediğim bir husus daha var: Ulaştırma Bakanımız Sayın Binali Yıldırım 21 Şubat 2013 tarihinde Komisyonumuzun misafiri olacak. Türkiye'nin uluslararası ulaşım hatlarına ilişkin politika ve projeleri hakkında Komisyonumuza bilgi verecek ve olabilecek sorularınıza da cevap verecek.

Komisyon üyelerimize, toplantıya katılan bürokratlara teşekkür ediyorum, hayırlı günler diliyorum.

Kapanma Saati: 13.15